

Høringsbrev med forslag om endring av forskrift og innføring av ny forskrift til mesterbrevloven

Oversikt over forslagene

Mesterbrevnemnda fremmer følgende forslag om endring av forskrift og om ny forskrift med hjemmel i lov 20. juni 1986 nr. 35 om mesterbrev i håndverk og annen næring (mesterbrevloven) § 6, jf. § 1, og i forskrift 12. desember 1986 nr. 2187 til mesterbrevloven § 1.

1. Det foreslås å endre forskrift 8. desember 2000 nr. 1280 om tildeling av mesterbrev (tildelingsforskriften) § 2 første ledd c og d, samt oppheve annet ledd.
2. Det foreslås innført ny forskrift om dokumentasjon av opplæring eller utdanning i mesterfag til erstatning for forskrift 9. april 2015 nr. 418 om godkjenning av annen utdanning i stedet for mesterutdanning (utdanningsforskriften).

Begge forslag til vedtak er vedlagt høringsbrevet (Vedlegg 1). Forslagene blir begrunnet og kommentert nærmere nedenfor.

Formål og bakgrunn for forslagene

Formålet med forslagene er å presisere vilkårene og effektivisere behandlingen av søknader om mesterbrev, herunder utvide adgangen til generell godkjenning av opplærings- eller utdanningstilbud, innenfor rammen av gjeldende mesterbrevlov. Forslagene bygger på en grundig gjennomgang av mesterbrevlovens forarbeider, med sikte på å kartlegge rekkevidden av Mesterbrevnemndas rett til å stille kvalitetskrav.

Forslagene må ses i lys av begrensningene som ble innført i utdanningsforskriften i 2020, i første rekke endring 1. september 2020 nr. 1734, og omstendighetene som ledet opp til endringen.

Frem til 2020 kunne kravet om opplæring eller utdanning i mesterfaget, tildelingsforskriften § 2 første ledd d, som hovedregel oppfylles ved å fullføre normert mesterutdanning hos en av tre tilbydere med avtale med Mesterbrevnemnda.

Det kunne alternativt søkes om godkjenning av annen utdanning ved fagskole mv som i grove trekk samsvarte med mesterutdanning i faget, enten på individuelt grunnlag eller på

grunnlag av søknad fra utdanningstilbyderen, jf. utdanningsforskriften romertall I, forut for fremme av søknad om mesterbrev. Dersom annen utdanning allerede var godkjent av Mesterbrevnemnda, enten fordi det forelå generell godkjenning av utdanningstilbyder eller det var gitt prejudikatskapende godkjenning av individuell søknad fra før, kunne det søkes direkte om mesterbrev på grunnlag av dokumentasjon for slik annen utdanning.

Sivilombudsmannen uttalte 27. mai 2020 at Mesterbrevnemnda trengte lovhjemmel for å avvise (eller godkjenne) mesterutdanningstilbud fra opplærings- eller utdanningstilbydere, når tilbudet for øvrig var faglig forsvarlig. Det ble slått fast at slik lovhjemmel ikke var gitt i mesterbrevloven. Det fulgte dermed at nemndas privatrettslige autonomi ikke kunne strekke til for å regulere eller godkjenne mesterutdanningstilbud i markedet.

I lys av Sivilombudsmannens uttalelse og i samråd med Nærings- og fiskeridepartementet satte nemnda i gang et bredt utredningsarbeid med sikte på å fremme forslag til en ny og mer utfyllende lov om mesterbrev som definerer mesterkvalifikasjonen, nemndas myndighetsområder og oppgaver, dens status mv. Utredning og lovforslag ble oversendt departementet våren 2024 med sikte på en høringsrunde og videre lovbehandling.

Samtidig vedtok nemnda endringer i utdanningsforskriften 1. september 2020 nr. 1734 som et midlertidig tiltak i påvente av ny lov. For å unngå at det ble opprettet nye opplæringstilbud uten forpliktende kvalitetssikringsordninger, ble det fastsatt at nemnda heretter bare kunne forhåndsgodkjenne individuelle søknader. Det ble samtidig presisert at disse søknadene bare kunne gjelde gjennomført utdanning ved akkreditert utdanningstilbyder.

Gjeldende midlertidige ordning var ikke ment å vare så lenge, og har vist seg i økende grad å være praktisk og rettslig uholdbar. Det er et økende antall søknader og antall akkrediterte utdanningstilbydere med relevante utdanningstilbud. Kravet om individuell søknad for forhåndsgodkjenning av utdanninger påfører søkerne et gebyr som må betales med samme beløp, selv om det konkrete utdanningstilbudet har vært behandlet og godkjent tidligere. Utdanningstilbydere har en aktuell interesse i å kunne vite og kunne informere sine studenter om at en utdanning også kan gi grunnlag for mesterbrev.

Samtidig fortsatte tidligere godkjente akkrediterte utdanningstilbydere og – fra forskriftsendringstidspunktet – tidligere mesterutdanningstilbydere sin virksomhet innenfor kategorien generelt godkjent annen utdanning. Opplæring eller utdanning fullført med karakteren D eller bedre hos disse tilbydere ga rett til å søke om mesterbrev direkte, uten at søkerne måtte gå veien om individuell forhåndsgodkjenning.

Situasjonen innebærer forskjellsbehandling både av individuelle søkere og av opplærings- og utdanningstilbydere.

På denne bakgrunn igangsatte nemnda et utredningsarbeid knyttet til gjeldende mesterbrevlov og dens forarbeider for å klargjøre rekkevidden av nemndas myndighet til å forskriftsfeste kvalitetskrav til opplæring eller utdanning og som ved siden av krav til praksis i faget og krav om fag- eller svennebrev gir grunnlag for tildeling av mesterbrev.

Utredningsarbeidet som gjennomgås nedenfor har avdekket at nemnda har en reell, men saklig begrenset hjemmel til å stille kvalitetssikringskrav til opplærings- og utdanningstilbydere, og at det kan (gjen-)innføres en generell godkjenningsordning. Gjennom utredningsarbeidet ble det samtidig klart at kravet om at utdanningstilbyder må være akkreditert mangler lovhjemmel, og må oppheves.

Problemstillingene og forslagene

I påvente av ny mesterbrevlov – som innfører en særskilt ordning for godkjenning av tilbydere av mesterutdanning og en parallell ordning for godkjenning av annen utdanning fra fagskoler mv – er det behov

- for å forenkle adgangen til å søke om godkjenning av annen opplæring og utdanning, og
- for å kunne samarbeide med det økende antallet fagskoler og fagskoletilbud mv. uten å avskjære opplæringstilbud utenfor det offentlige utdanningssystemet

De foreslåtte forskriftsendringene har forutsatt en grundig gjennomgang av det rettslige hjemmelsgrunnlaget og en reformulering av vilkårene og begrepsapparatet rundt vilkårene for tildeling av mesterbrev.

Det har vært nødvendig å ta konsekvensen av at «Mesterutdanning» ikke har noen plass innenfor gjeldende rett, å innføre en presisering av hva «mesterkvalifikasjonen» skal stå for, og å skille mellom studieplaner og læringsutbyttebeskrivelser som definerer mesterkvalifikasjonen på den ene siden, og konkrete utdanningstilbud med sine særskilte opplegg på den andre.

Det har også vært nødvendig å analysere gjeldende mesterbrevlov og forarbeidene til loven, samt drøftelsene i Sivilombudsmannens uttalelse, med sikte på å klargjøre hva nemndas rettslige handlingsrom er når det gjelder å sikre opplæring eller utdanning innen mesterfagene.

I lys av de betydelige endringene som er skjedd når det gjelder opplæring og utdanning av yrkesfaglig art siden mesterbrevloven ble vedtatt, er rettsgrunnlaget tolket på nytt – og med et annet formål enn nemnda tidligere har lagt til grunn.

Utredningsarbeidet er skjedd i samspill med advokatfirmaet Schjødt ANS, og det er konkludert med at hjemmelsgrunnlaget er tilstrekkelig til å innføre en ny godkjenningsordning som inkluderer generell godkjenning av utdanningstilbydere. Men det er samtidig klare forutsetninger og saklige begrensninger som må legges til grunn – herunder at det fortsatt ikke er grunnlag for å regulere eller dimensjonere utdanningstilbudene. Det

kan verken innføres en godkjenningsordning for «Mesterutdanning» eller en begrensning til utdanningstilbydere som er akkreditert.

Hovedsaken er innføring av

- mer presise – saklige og nødvendige – krav til vurderingsgrunnlaget av annen utdanning som kan sikre at person som søker mesterbrev tilfredsstill mesterkvalifikasjonen, herunder slik at
- utdanningstilbydere kan søke generell godkjenning på vegne av fremtidige mesterbrevsøkere som en form for forenklet saksbehandling på deres vegne.

Det er av vesentlig betydning å slå fast at formålet ikke er regulering eller godkjenning av utdanningstilbydere, men bare å sikre – garantere – at mesterbrevsøkere har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å kunne tildeles mesterbrev.

Samtidig defineres opplærings- eller utdanningskravet for tildeling av mesterbrev med henvisning til oppnåelse av en bestemt karakter (minst D) i relevante fag, og mesterkvalifikasjonen defineres klarere som identisk med studieplanene mv for mesterfaget, forklart som oppnådd på grunnlag av fag- eller svennebrev, yrkesfaglig praksis og karakteren D eller bedre fra godkjent utdanningstilbyder.

Hjemmelsgrunnlaget

Mesterbrevloven 20. juni 1986 nr. 35 fastsetter i § 1 første ledd at Kongen kan bestemme at det skal kunne utstedes mesterbrev

«til personer som tilfredsstill nærmere fastsatte kvalifikasjonskrav».

Tilsvarende fremgår det av § 2 at

Kongen tildeler etter søknad mesterbrev til den som oppfyller de kvalifikasjonskrav som blir stilt i medhold av denne lov.»

Myndigheten etter disse bestemmelsene er i medhold av § 6 første ledd delegert til departementet, jf. kgl.res. 12. desember 1986, og videredelegert til Mesterbrevnemnda i forskrift 12. desember 1986 nr. 2187 til mesterbrevloven § 6 annen setning:

«Mesterbrevnemnda fastsetter de nærmere bestemmelser om i hvilke fag innen håndverk og annen næring det kan løses mesterbrev og oppstiller kvalifikasjonskrav for tildeling av mesterbrev.»

Det grunnleggende spørsmålet er hva mesterbrevloven og forarbeidene til loven helt generelt gir Mesterbrevnemnda hjemmel til, når det gjelder å fremme og sikre opplærings-

eller utdannings muligheter for personer slik at de kan «tilfredsstille nærmere fastsatte kvalifikasjonskrav» fastsatt av nemnda. Mer presist er spørsmålet

- om Mesterbrevnemnda har hjemmel for å stille krav til mesterutdanning,
- hvilke krav som kan stilles, og herunder
- om det kan stilles til krav til utdanningstilbydere.

Det ser ikke ut til at spørsmålet er behandlet av nemnda på noe tidspunkt tidligere. Det har bl.a. vært tatt for gitt at mesterbrevloven verken gir rett til å godkjenne opplærings- eller utdanningstilbud eller tilbydere, men bare individuelle søknader om mesterbrev, at utforming av studieplaner og læringsutbyttebeskrivelser ikke krever lov hjemmel, og at nemnda private autonomi gir grunnlag for å inngå avtaler – herunder med krav til kvalitetssikring – med utdanningstilbydere.

Utredningsarbeid i nemndas regi

I utredningsarbeidet ble tatt utgangspunkt i Sivilombudsmannens uttalelse 27. mai 2020. Uttalelsen åpnet for at fantes et annet grunnlag for å regulere utdanningstilbud enn det privatrettslige grunnlaget som nemnda og departementet ønsket å bygge på i saken.

Hovedpunktene i utredningsarbeidet gjengis nedenfor. Deretter følger utdrag fra advokatfirmaet Schjødts analyse av utredningen.

Sivilombudsmannen (s. 8) formulerte problemstillingen, men tok ikke stilling til den:

«Det kan være gode grunner til at Mesterbrevnemnda mener slike forhåndsvurderinger er nødvendige for at ordningen skal kunne fungere etter sin hensikt, jf. departementets kommentarer i Ot. prp. 30 (1985-1986) til § 6, omtalt nærmere nedenfor. Mesterbrevnemndas forhåndsvurderinger («godkjenning») synes med andre ord å innebære en kontroll av om innholdet i utdanningen som tilbys, tilfredsstiller de kvalifikasjonskravene som nemnda mener er nødvendige for å få mesterbrev. Ombudsmannen ser ikke bort fra at den delegasjonsfullmakten som Mesterbrevnemnda har etter mesterbrevlovens § 6 var ment å gi nemnda myndighet til det.»

Sivilombudsmannen presiserer videre at:

«Avgjørelsene om å generelt godkjenne eller ikke godkjenne en utdanning som «mesterutdanning» må imidlertid anses å være myndighetsutøvelse, og enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b) jf. bokstav a) overfor potensielle tilbydere. Mesterbrevloven og forskriftene synes ikke å gi en tilstrekkelig klar hjemmel for å utøve denne typen offentlig myndighet overfor tilbydere eller potensielle

tilbydere. Ombudsmannen har likevel ikke undersøkt dette spørsmålet nærmere i denne saken.»

Sivilombudsmannen hadde en formell og en materiell innvending.

Den formelle er knyttet til hjemmelsgrunnlaget. Verken nemnda eller departementet hadde lagt frem redegjørelser for det generelle spørsmålet hva mesterbrevloven og forarbeidene til loven gir Mesterbrevnemnda hjemmel til. Og nemndas forskrifter, i første rekke tildelingsforskriften, angir ingen bestemmelser om mesterutdanning og dens innhold, dvs. verken kvalitets- eller kvalifikasjonskrav knyttet til (ikke-formell) opplæring.

Den reelle innvendingen er fraværet av redegjørelse for kvalifikasjonskravene for å få mesterbrev, på tross av at departementet gjentatte ganger henviser til disse.

Sivilombudsmannen (s. 7) presiserer at:

«Likevel er det et problem at ombudsmannen ikke har fått forklart hva kvalifikasjonskravene består i. Det nærmere innholdet i de kvalifikasjonskravene som Mesterbrevnemnda praktiserer med hjemmel i mesterbrevloven § 1 første ledd jf. delegasjonsfullmakten i § 6, f.eks. i form av kompetanse- og dokumentasjonskrav, synes heller ikke nedfelt noe sted i det forskriftsverket som nemnda har fastsatt. Sett i lys av at Mesterbrevnemnda etter forskriften § 2 annet ledd i praksis tar stilling til om en bestemt utdanning kvalifiserer til mesterbrev også uten at det avlegges en egen eksamen fastsatt av Mesterbrevnemnda, er det uheldig at de konkrete kvalifikasjonskrav utdanningen skal tilfredsstille, ikke er angitt.»

Med utgangspunkt i uttalelsen om at det kunne være hjemmel for å kontrollere utdanningstilbud, og den gjentatte oppfordringen om å presisere kvalifikasjonskravene, ble forarbeidene mesterbrevloven (NOU 1984:34 Mesterbrev, Ot.prp. nr. 30 (1985-1986) og Innst.O.nr.62 (1985-86)) gjennomgått på nytt:

Proposisjonen oppsummer enkelt prinsipielle synspunkter fra NOU slik:

«De faglige kvalifikasjonene som vil bli krevet etter den nye lov må i stor grad være basert på gjeldende utdanningssystem innen håndverket. Utredningen viser til at dette åpner for interessante muligheter for et nærmere samspill med fagopplæringsmyndighetene.»

Høringsuttalelse fra LO peker på betydningen av dokumentasjon for faglig innsikt og dyktighet:

I uttalelsen heter det bl.a. at LO kan gi sin tilslutning til at håndverksloven oppheves så fremt det i en ny lov om mesterbrev i håndverk og annen næring inntas krav om at den som skal bruke mestertittelen må ha dokumentert faglig innsikt og dyktighet på et nærmere definert område. Mestertittelen må gi garanti for dyktighet. ...

I proposisjonen la Industridepartementet følgende premisser når det gjelder utdanning:

«I foreliggende lovforslag har forholdet til kvalifikasjonskravene fått en sterkere understrekning ved at forholdet til disse er tatt inn i selve loven mens utredningen var basert på klare forutsetninger om kvalifikasjoner som vilkår for mesterbrev.»

Departementet kommenterer Byggmesterforbundets synspunkter når det gjelder de viktige kravene til «dokumentert faglig innsikt og garanti for dyktighet» slik:

«For så vidt det gjelder forslaget om å legge mesterbrevordningen til RFA, synes det å se bort fra at nyordningen er noe mer enn spørsmål om opplæring. Den viktigste oppgaven vil være å markedsføre mesterbrevordningen og gi norske forbrukere informasjon om faghåndverket og dermed en mulighet til å velge dette. RFAs og opplæringsrådene har en sentral oppgave når det gjelder fagopplæring frem til fag- eller svenneprøve, etterutdanning og en del videre opplæring/utdanning ut over fagprøven. Det vil ikke være realistisk eller ønskelig å pålegge RFA å overvåke og administrere ordningen med mesterbrev. Opplæringsrådene kan imidlertid være viktige medspillere når det gjelder å foreslå krav om tilleggskvalifikasjoner for mesterbrev og annen kursvirksomhet som etterutdanning i faget.»

Det relevante i denne sammenheng er forutsetningen om at nemnda må ha ansvaret for «å overvåke og administrere» ordningen med mesterbrev med henblikk på fagopplæringen, samtidig som den skal markedsføre mesterbrevordningen.

Innstillingen bygger i hovedsak på proposisjonen. Det eneste avviket er knyttet til endring av nemndas oppnevning og sammensetning. Komiteen fremhever særskilt høringsuttalelsen fra LO (se foran) og gjengir den.

Komiteen gir sin tilslutning til formålsbeskrivelsen som LO gir:

«Komiteen er enig i at hovedformålet med Lov om mesterbrev i håndverk og annen næring må være å høyne den faglige standard, samt å effektivisere og forenkle lovverket.

Et viktig siktemål med loven er å klargjøre for publikum at innehaveren av mesterbrev er en person med bestemte kvalifikasjoner og som faglig legitimerer en vel kvalifisert næringsutøver.»

Komiteen konkluderer med følgende:

*«Komiteen forutsetter at kravene til å oppnå mesterbrev vil **garantere en høy faglig innsikt og dyktighet** hos tittelnehaveren. Både for å beskytte publikum mot mindreverdige varer og tjenester og for å sikre norsk konkurransevne, må de faglige krav holdes på et høyt og «tidsrelatert» nivå.*

Komiteen finner det naturlig at mesterbrevnemnda ved utforming av kravene til mesterbrev har kontakt med RFA (Rådet for fagopplæring i arbeidslivet) og dets opplæringsråd for de enkelte fag.»

Et sentralt spørsmål var det generell kravet om at vilkår må ha hjemmel i lov, her mesterbrevloven, i samsvar med legalitetsprinsippet. Med utgangspunkt i tidligere drøftelse fra advokatfirmaet Schjødt er problemstillingen formulert slik:

Når det gjelder spørsmålet om lovhjemmel og hvilke krav eller begrensninger legalitetsprinsippet innebærer, så er det i denne forbindelse nettopp spørsmålet om «å nekte å godkjenne en opplæring som fyller faglige krav» som er det sentrale.

Det aktuelle hjemmelsproblemet er hvorvidt Mesterbrevnemnda kan stille krav til utdanninger som innebærer at alle tilbud som fyller de faglige kravene blir godkjent, og bare tilbud som ikke fyller de faglige kravene blir avvist eller avslått. Hensikten er ikke å innføre noen dimensjoneringsargumenter eller på annen måte reguleres hvor mange godkjente tilbud som kan eksistere i markedet – et formål som klart ikke har hjemmel.

Dernest må det vurderes om vilkårene (som leder til at fagskoleutdanningen blir akkreditert av NOKUT) kan stilles med hjemmel i mesterbrevloven. Disse vilkårene kan ikke og må ikke gå lenger enn det som er nødvendig for å garantere at søker om mesterbrev har fått en opplæring som fyller faglige krav, jf. drøftelsen av forarbeidene til mesterbrevloven, Sivilombudets avgjørelse og legalitetsprinsippets begrensninger.

Legalitetskontrollen kan oppfylles dersom det utformes en forskrift som er tilstrekkelig presis og klar om kvalitetskravene, begrunnet i rettsgrunnlaget og faglige kriterier og **ikke går** lenger enn det som er nødvendig for å garantere at søker om mesterbrev har fått en opplæring som fyller faglige krav.

Forarbeidene gir holdepunkter for at Mesterbrevnemnda kan stille tilsvarende krav til kvalitetssikring som innenfor det formelle utdanningssystemet. Det er ingen holdepunkter for noe annet eller motsatt i forarbeidene til loven, og heller ikke for at kravene ikke kan utvikles i overensstemmelse med dagens innhold og nivå.

Det som ikke kan kreves er at utdanningstilbud er akkreditert.

Det vil at det ikke kan kreves at utdanningen inngår i det formelle utdanningssystemet ved at utdanningstilbudet

- er innplassert i NKR
- er tilordnet studiepoeng, og
- er levert av en fagskole

Det fremgår klart av forarbeidene til loven at mesterbrevordningen ikke skulle utvikles innenfor det formelle utdanningssystemet.

Kravene må gjelde likt for alle typer utdanningstilbud, og bør utformes enten likt med eller uttrykkelig avvikende (mindre/lavere) enn kravene til akkreditering og kvalitetssikring i det formelle utdanningssystemet.

Uttalelse fra Advokatfirmaet Schjødt ANS

Advokatfirmaet Schjødt har i uttalelse 21. mai 2026 konkludert på samme måte:

«5.5 Vår vurdering

Utgangspunktet etter delegasjonsbestemmelsen i mesterbrevloven § 6 er at Mesterbrevnemnda kan utøve den myndighet som følger av lovens §§ 1–3 og § 9, slik denne er delegert gjennom mesterbrevforskriften § 1. Ordlyden peker mot vedtaksmyndighet knyttet til (i) hvilke fag det kan løses mesterbrev i, (ii) hvilke kvalifikasjonskrav som gjelder, og (iii) tildeling/tilbakekall i enkeltsaker.

At delegasjonen ikke bare omfatter tildeling og avslag, men også normerende fastsettelse av hvilke krav som skal gjelde for å få mesterbrev er et sentralt tolkningsmoment som underbygger at nemnda har hjemmel til å konkret vurdere utdanningsløp.

Vurderingstemaet er om nemnda – innenfor kompetansen til å oppstille kvalifikasjonskrav – kan fastsette at bestemte utdanninger eller klart avgrensede utdanningstyper som hovedregel oppfyller eller ikke oppfyller nemndas krav til faglig nivå/innhold, slik at senere søknader kan behandles mer standardisert.

Etter vår vurdering kan nemnda etablere en ordening med forhåndsgodkjenning av utdanninger, så langt dette i realiteten er en måte å konkretisere og operasjonalisere nemndas kvalifikasjonskrav på. Når nemnda er gitt kompetanse til å oppstille kvalifikasjonskrav, må den også kunne angi hvordan kravet forstås og anvendes, herunder hvilke utdanninger som typisk oppfyller kravet. En slik forhåndsvurdering kan sees som et utslag av nemndas normgivningskompetanse, kombinert med dens ubestridte kompetanse til å treffe enkeltvedtak etter søknad.

Kompetansen har imidlertid klare grenser: (i) forhåndsgodkjenningen kan ikke brukes til å innføre nye materielle vilkår uten hjemmel, (ii) ordningen må ikke utformes som en tilbydergodkjenning eller eksklusiv avtaleordning av den typen som ble kritisert av Sivilombudet i 2019/1698, og (iii) nemnda må fortsatt sikre at den enkelte søker kan få en reell vurdering dersom søkeren påberoper seg særlige forhold som avvik i utdanningens innhold, overgangsordninger og kombinasjoner av utdanning/praksis.

Forhåndsgodkjenning bør derfor formuleres som retningslinjer som kan fravikes ved konkret vurdering, og den bør ha mekanismer for periodisk revisjon.

Schjødt har tidligere vurdert at en eventuell forhåndsgodkjenning av utdanninger ikke innebærer at det er etablert en tillatelsesordning slik den defineres i tjenesteloven § 5 første ledd bokstav f). Denne vurderingen opprettholdes.

6. VILKÅRET OM AT UTDANNING SKAL VÆRE AKKREDITERT – LOVLIG FORANKRET?

6.1 Hva innebærer et krav om akkreditering?

Godkjenningforskriften II angir at fritak på grunnlag av bestemmelsene om annen utdanning i stedet for mesterutdanning kan gis til individuell søker dersom utdanningen er akkreditert. Dette vilkåret er innført av Mesterbrevnemnda selv.

Akkreditering innebærer at en utdanning og eventuelt utdanningstilbyderen er formelt godkjent av et kompetent organ etter en vurdering av om nærmere fastsatte krav til kvalitet, nivå, innhold og gjennomføring er oppfylt.

Spørsmålet er om Mesterbrevnemnda har hjemmel til å stille som vilkår at en utdanning må være akkreditert, for at den skal godkjennes som grunnlag for mesterbrev.

6.2 Lovens og delegasjonsforskriftens taushet

Verken mesterbrevloven eller mesterbrevforskriften nevner akkreditering, akkrediteringsstatus eller tilknytning til det formelle utdanningssystemet som relevant kriterium.

6.3 Akkrediteringskravet er i strid med ordningens forutsetninger

Akkrediteringskravet er i direkte konflikt med den grunnleggende lovgiverforutsetningen om at mesterbrevordningen skal ligge utenfor det formelle utdanningssystemet. Mesterbrev er, som nevnt i punkt 3.1, definert som ikke-formell opplæring. Akkreditering er et virkemiddel innenfor det formelle utdanningssystemet. Et krav om akkreditering innebærer at ordningen i praksis bindes til strukturer og prosesser i det formelle systemet – stikk i strid med lovgiverforutsetningene.

6.4 Kravet innebærer at nemndas vurdering delegeres bort

Et absolutt akkrediteringskrav innebærer at nemnda i realiteten delegerer bort sin vurdering av utdanningskvalitet til et annet organs godkjenningssystem – eksempelvis NOKUT under fagskoleloven.

Loven åpner ikke for en slik delegering av vurderingsansvaret til et eksternt organ. Nemnda er gitt kompetansen til å vurdere om en søkers utdanning oppfyller kvalifikasjonskravene for mesterbrev, og det er vår vurdering at denne kompetansen ikke kan overføres til et annet organs akkrediteringspraksis uten eksplisitt hjemmel.

6.5 Legalitetsprinsippets krav til hjemmelens klarhet

Et absolutt, ekskluderende vilkår som avskjærer søkere med reelt kvalifiserende utdanning på rent formelt grunnlag – uten individuell vurdering av utdanningens innhold og nivå – er et inngripende krav.

Det er vår vurdering at formuleringen "oppstille kvalifikasjonskrav" i mesterbrevforskriften § 1 ikke er tilstrekkelig presis til å bære et slikt absolutt, eksternt akkrediteringskrav uten støtte i lovtekst eller forarbeider. Nemnda kan ikke gi seg selv dette vilkåret gjennom en egenfastsatt underforskrift.

6.6 Vurdering

Et absolutt krav om at utdanningen må være akkreditert er etter vår vurdering ikke tilstrekkelig forankret i mesterbrevloven eller mesterbrevforskriften. Kravet er innført av nemnda i en egenfastsatt underforskrift uten støtte i delegasjonsgrunnlaget, og det strider mot lovgiverforutsetningen om at ordningen skal ligge utenfor det formelle utdanningssystemet. Legalitetsprinsippet er dermed ikke oppfylt, og akkrediteringskravet fremstår etter dette som rettslig ugyldig.

7. KONKLUSJON OG ANBEFALINGER

Mesterbrevordningen er etter mesterbrevloven og delegasjonen i mesterbrevloven § 6 og mesterbrevforskriften § 1 prinsipalt individuelt orientert: Mesterbrevnemnda skal treffe vedtak etter søknad basert på en vurdering av om den konkrete søkeren oppfyller fastsatte kvalifikasjonskrav.

Innenfor denne kompetansen kan nemnda likevel etablere en ordning med forhåndsgodkjenning av utdanninger/utdanningstyper, forutsatt at dette utformes som et praktisk hjelpemiddel for å sikre effektivisering og likebehandling, og ikke som en generell tilbydergodkjenningsordning eller en ordning som avskjærer reell individuell vurdering. Samtidig bør det fremgå tydelig at ordningens kjerne er krav til søkerens opplæring og læringsutbytte på et gitt kvalitetsnivå, og at nemnda – i tråd med forarbeidenes forutsetninger – skal ivareta en kvalitetsgaranti for tittelen «mester».

Når nemnda ikke selv avholder eksamen eller på annen måte direkte kan kontrollere læringsutbyttet, tilsier dette at nemnda i sin vurdering kan legge vekt på, og stille krav til, den utdanningstilbyderen som har stått for opplæringen – i den utstrekning slike krav er nødvendig for å sikre og dokumentere at kvalifikasjonskravene faktisk er oppfylt. En slik ordning må likevel utformes slik at den ikke utvikler seg til en tilbydergodkjenningsordning uten hjemmel, og slik at den ikke avskjærer en reell individuell vurdering der det er behov.

For å styrke rettskildebildet og redusere hjemmelsrisiko anbefales at nemnda:

1. Forankrer forhåndsgodkjenning eksplisitt som en del av kvalifikasjonskravene/retningslinjene for vurderingen av «annen utdanning».
2. Beskriver kriterier som knytter seg til utdanningens innhold, nivå og læringsutbytte, og (der det er nødvendig for å vurdere dette) til dokumentasjon og kvalitetssikring hos utdanningstilbyderen – uten at dette utformes som en selvstendig tilbydergodkjenning.

3. Tydeliggjør at forhåndsgodkjenning er en hovedregel som kan fravikes ved konkret vurdering.
4. Gjennomfører jevnlig revisjon og dokumentasjon av vurderingene for å ivareta likebehandling og etterprøvnbarhet.

Det er vår vurdering at et krav om akkreditering som absolutt vilkår for godkjenning av annen utdanning ikke har tilstrekkelig hjemmel i mesterbrevloven eller mesterbrevforskriften, og at nemnda derfor ikke bør opprettholde eller innføre et slikt vilkår i egenfaste forskrifter.»

Utarbeidelse av forslag til endring av tildelingsforskriften og fastsettelse av ny utdanningsforskrift (dokumentasjonsforskrift)

Et sentralt punkt i arbeidet med ny forskrift har vært å fastsette kvalifikasjonskrav og kvalitetssikringskrav som holder seg innenfor de rettslige rammene fastsatt foran.

Et overordnet grep har vært å klargjøre skillet mellom mesterkvalifikasjonen – som bygger på krav om formell utdanning i bunnen (fag- og svennebrev), krav til uformell læring i form av yrkesfaglig praksis (minst 2 år osv.), og krav til ikke-formell læring (evt. formell utdanning) i mesterfagene – på den ene siden, og krav til kvalitetssikring av opplærings- eller utdanningstilbud.

Det presiseres gjennomgående at forskriftsforslaget gjelder kravet til opplæring eller utdanning i mesterfaget, dvs. som skal lede frem til dokumentasjon for opplæring eller utdanning med karakteren D som minstekrav. «Opplæring eller utdanning» fanger opp at tilbyderne både kan stå for ikke-formell opplæring og for formell utdanning, dvs. være akkrediterte.

Kvalitetssikringskravene som er foreslått bygger på kravene som er etablert innen det formelle utdanningssystemet, og som har grunnlag i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR) og det europeiske (EQF). Det er lagt til grunn at nemnda både kan og skal følge opp utdanningsfaglige krav og begreper, og den utdanningsfaglige utvikling innen det formelle utdanningssystemet, i sitt arbeid.

Samtidig er det trukket en grense mot krav som er karakteristiske og nødvendige for akkreditering innen det formelle utdanningssystemet, herunder krav til organisasjonsformer og andre forvaltningsrettslige krav som knytter seg til at fagskoler mv mottar offentlig stønad.

Det er på denne bakgrunn foretatt en inndeling i tre grupper av kvalitetssikringskrav som er helt allmenne og som kan stilles uavhengig av akkrediteringsordningen. Dette er krav til

1. Selve opplærings- eller utdanningstilbudet, eksamensordninger, sensur og klageadgang
2. læringsmiljø, undervisningsformer og evaluering, og til

3. utdanningstilbyders egne kvalitetssikringsordninger

Et viktig prinsipielt valg er at det ikke foreslås å innføre eller definere nærmere spesifikke krav eller minstekrav. Det er lagt opp til at nemnda skal foreta en samlet vurdering av det enkelte utdanningstilbudet, og vurdere sterke og svake sider med henblikk på om det samlet sett er tilfredsstillende.

Disse sentrale kvalitetssikringskravene drøftes derfor ikke inngående i gjennomgangen av forskriftsforslaget nedenfor – men overlates til nemnda å utvikle i samspill med sekretariatet over tid.

Forskrift om endring av forskrift 8. desember 2000 nr. 1280 om tildeling av mesterbrev (tildelingsforskriften)

Det er foreslått endring av tildelingsforskriften § 2 første ledd bokstav c og d, og opphevelse av annet ledd. Det er bare endringen av bokstav d som har reell betydning, de øvrige endringene er redaksjonelle.

I bokstav c om kravet til praksis i faget innføres det for informasjonsformål en henvisning til forskrift 13. mars 2002 nr. 407 om vurdering av den praksis som godkjennes ved søknad om mesterbrev.

Gjeldende annet avsnitt om at nemnda kan godta annen utdanning mv er foreslått fjernet i begge alternativer, fordi den alltid har vært uten rettslig relevans. Nemndas myndighet til å gi forskrifter om disse temaene følger av departementets forskrift og ikke av denne (nemndas egen).

Når det gjelder ordlyden i forslaget til ny formulering av kravet til opplæring eller utdanning i § 2 bokstav d, er det foreslått å fjerne gjeldende formulering:

«har avlagt eksamen i fagets mesterprøve fastsatt av Mesterbrevnemnda»

Til fordel for:

«godkjent dokumentasjon for gjennomført opplæring eller utdanning i mesterfaget med karakteren D eller bedre»

Her forutsettes det at nemnda selv ikke skal sørge for noen form for opplæring eller utdanning. Det er ikke hjemmel i mesterbrevlov eller forarbeider for at nemnda skal gjøre det selv eller gi andre rett/plikt til å forestå det.

Nemnda kan bare (passivt) godkjenne dokumentasjon fra dem som søker om mesterbrev som viser at de har gjennomført opplæring eller utdanning i mesterfaget. Det vises til at

nemnda har uttrykkelig myndighet i mesterbrevloven og forskrift til mesterbrevloven til å avgjøre om søker «tilfredsstillere nærmere fastsatte kvalifikasjonskrav».

Her brukes formuleringen «opplæring eller utdanning» i tråd med vanlig språkbruk i utdanningspolitisk og -rettslig sammenheng, for å skille mellom ikke-formell opplæring utenfor det formelle utdanningssystemet og formell utdanning innenfor (akkreditert), og for å vise at begge former kan godkjennes eller er likestilt. Akkreditering innenfor det formelle utdanningssystemet er ment å sikre kvalitet og forutsetter både offentlig finansiering, krav til ansettelse og drift forankret i lov og kvalitetssikring ivaretatt av NOKUT.

Av innstillingen til mesterbrevloven fremgår klart to forhold: Mesterbrevordningen skulle ikke være en del av det formelle utdanningssystemet, men nemnda skulle samarbeide med fagorganene for yrkesfag for å kunne garantere mesterbrevets kvalitet.

Det foreslås å presisere at det er et vilkår at dokumentasjonen for opplæring eller utdanning både inneholder karakterfastsettelse og at oppnådd karakter må være D eller bedre. Dette kravet står i gjeldende forskrift om godkjenning av annen utdanning (utdanningsforskriften), og videreføres dermed i realiteten uendret.

Forslaget flytter kravet fra utdanningsforskriften til tildelingsforskriften fordi det skal være et vilkår for å tildele mesterbrev (ikke for å godkjenne dokumentasjonen).

Videre er det konsekvent innført språkbruk at det kreves «gjennomført» opplæring eller utdanning med «karakteren D». Poenget er å unngå ordet fullført. «Fullført» impliserer et vitnemål med karakter, tildelt etter at søker er ferdig med opplæring/utdanning og har bestått eksamen. Den foreslåtte språkbruken gjør det klarere at det er to faser: først gjennomføre opplæring/utdanning, deretter bestå eksamen med en endelig karakter. Det er disse to fasene som skal dokumenteres. Ordet fullført er overflødig.

Det avgjørende og nye kriteriet i forslaget til § 2 bokstav d er kravet om at søker skal fremlegge «godkjent dokumentasjon». Kravene til godkjent dokumentasjon fastsettes i forslag til ny *Forskrift om dokumentasjon av opplæring eller utdanning i mesterfag*.

Hovedpoenget er at

- nemnda må ha myndighet til å kreve dokumentasjon for tilfredsstillende opplæring eller utdanning, og at
- nemnda må ha myndighet til å stille krav til dokumentasjonens innhold,

før mesterbrev kan tildeles.

Ordet *dokumentasjon* er brukt som et helt nøytralt begrep, for å unngå at det innføres noen formelle begrensninger på hva som kan telle som bevis for kompetanse eller kvalifikasjoner. Det er pr. definisjon karakteristisk for ikke-formell opplæring at den ikke er formell, og ikke kan bruke eller avkreves formelle begreper eller betegnelser.

Ny forskrift om dokumentasjon av opplæring eller utdanning i mesterfag (dokumentasjonsforskriften)

Forskriften er inndelt i 5 kapitler for å skille mellom

- nemnda (2), individuell søker (3) og utdanningstilbyder (4) – og mellom
- nemndas saksbehandling (2) og kravene til godkjenning av søknad og kvalitetssikring (5).

Oppbygging er ment å gjøre det enklest mulig for søkerne å orientere seg om sine rettigheter og plikter, og om saksgangen.

1. Formål

Forskriften innledes med et kapittel (1) for å begrunne kravet om søkers plikt til å dokumentere opplæring og utdanning hos kvalifisert opplæring- eller utdanningstilbyder og for å informere om karakterkravet – for å kunne søke om og tildeles mesterbrev.

Det er vist til tre krav om dokumentasjon av:

- Opplæring eller utdanning (nærmere om nivå og omfang nedenfor)
- Gjennomføring og
- Karakter

Kravene er saklige og nødvendige for at nemnda skal kunne ta stilling til om fastsatte kvalifikasjonskrav er oppfylt. Det er kjernen i argumentet for at nemnda har hjemmel i gjeldende mesterbrevlov for å innføre en «godkjenningsordning».

2. Mesterbrevnemndas ansvar og saksbehandling

Det fastsettes en plikt for nemnda til å fastsette studieplaner og til å beskrive læringsutbytter i **forslaget § 2-1**, herunder bruk samme terminologi som brukes i det formelle utdanningssystemet, dvs. NKR. Det er i tråd med forutsetninger i forarbeidene, og god forvaltningsskikk.

Det er innført en konsekvent begrepsbruk for å definere mesterkvalifikasjonen, ved å skille mellom:

- Grunnlag
- Omfang

- Nivå

Med grunnlag vises det til typene av læring som inngår for å oppnå mesterkvalifikasjonen. **Grunnlagene** for enhver kvalifikasjon kan omfatte formell utdanning, ikke-formell læring og uformell læring. **Omfang** brukes i stedet for innhold, for å benytte samme terminologi som NKR og beskriver yttergrenser eller bredde som faglig innhold skal dekke (horisontalt). Det passer logisk bedre med det tilknyttede begrepet **nivå**, som angir vanskelighetsgrad for det faglige innholdet (vertikalt).

Her – når det gjelder mesterkvalifikasjonen – er poenget at den

- for det første omfatter og forutsetter at personen har et grunnlag i form av formell grunnutdanning i fag- og svennebrevet fra videregående skole innen det formelle utdanningssystemet
- for det annet omfatter og krever relevant yrkesfaglig praksis i faget over et gitt tidsrom, og med nærmere bestemte krav til praksisens karakter (jf. praksisforskriften)
- for det tredje omfatter og krever videregående opplæring (ikke-formell) eller utdanning (formell) ut over nivået fra den formelle grunnutdanningen, med et nærmere bestemt omfang.

En viktig presisering er at nemnda skal angi «*det omfang og nivå som til enhver tid kreves for å kunne oppfylle mesterkvalifikasjonen*». Dette er moderne språkdrakt for «*nærmere fastsatte kvalifikasjonskrav*» i mesterbrevloven. Merk at studieplanene og læringsutbyttenes omfang og nivå skal angi kvalifikasjonen som **bare** kan oppnås på grunnlag av fag- og svennebrev, praksis og opplæring/utdanning **samlet sett**.

De definerer IKKE kravene til bestemte opplærings- eller utdanningstilbud.

Studieplaninndelingen foreslås fastsatt i forskrift, og begrepsbruk som fagområde, fag og moduler – selv om det i seg selv ikke er nødvendig – fordi det i påfølgende paragraf er nødvendig å videreføre bestemmelser om delvis godkjenning av moduler fullført innen bedriftsledelse, men avskåret i de øvrige fagområdene.

I forslaget § 2-2 fastsettes hovedbestemmelsen om at nemnda

- BÅDE kan godkjenne individuelle søknader knyttet til bestemte opplærings- og utdanningstilbud
- OG godkjenne generelle søknader fra opplærings- eller utdanningstilbydere

Hovedpoenget er at nemnda forutsetningsvis HAR hjemmel for å godkjenne individuelle søknader, eller ville ikke mesterbrev kunne tildeles. Forslaget til ny forskrift fremmes for å gi nemnda en mulighet til å godkjenne opplærings- og utdanningstilbydere generelt – dersom de oppfyller de kravene som stilles til individuelle søknader – slik at søknadsprosessen for individuelle søkere forenkles og gjøre mindre tid- og kostnadskrevende (gebyr).

Tilbyderne gis ingen særskilte rettigheter, og enhver tilbyder som oppfyller innholds- og kvalitetskravene som stilles for å godkjenne individuelle søknader, jf. § 5-1, skal godkjennes.

Hovedprinsippet er at det må søkes om godkjenning av dokumentasjon for opplæring eller utdanning, før det kan søkes om mesterbrev.

To-delingen kan begrunnes med at det er to atskilte vurderingsprosesser som må foretas som ledd i tildeling av mesterbrev. Det må først vurderes om et opplærings- eller utdanningstilbud er EGNET til å gi den nødvendige kompetansen, deretter må det tas stilling til om vilkårene for tildeling faktisk er oppfylt, dvs. at søker har fag- og svennebrev, tilstrekkelig praksis i faget, og har oppnådd karakter D etter gjennomført godkjent opplæring eller utdanning.

Fordi det er mange ulike opplærings- og utdanningstilbud, må det av hensyn til kravet til likebehandling foretas en vurdering av tilbudenes egnethet atskilt fra vurderingen om en søker har oppnådd mesterkvalifikasjonen.

I forslaget § 2-2 er det skilt mellom krav til individuelle søker i første avsnitt og søknad fra tilbyder i annet avsnitt. For individuell søker kan det gis fritak for hele eller deler av fagområder knyttet til et bestemt opplæringstilbud, i lys av annen fullført utdanning osv. Uansett må det søkes om godkjenning av all opplæring og utdanning, men altså ikke alt under ett eller fra samme tilbyder.

I annet avsnitt presiseres at som opplærings- og utdanningstilbyder kan godkjennes alle typer av tilbydere, nærmere definert i § 4-1 osv. Det presiseres at tilbyderne både kan høre til innenfor og utenfor det offentlige utdanningssystemet og ha økonomisk overskudd til formål eller være allmennyttige foretak.

Hovedformålet med § 2-2 er å pålegge nemnda plikt til å behandle både individuelle og generelle søknader. Nærmere krav til søkerne følger av § 3-1 og § 4-1 osv. nedenfor.

I tredje avsnitt stilles det krav om offentliggjøring av vedtak om generell godkjenning.

Fjerde avsnitt gir altså to bestemmelser. For det første er hovedsaken at generell godkjenning fritar individuell søker fra å søke om godkjenning av dokumentasjonen selv, men kan gå direkte til søknad om mesterbrev. Men for det annet må det settes en grense, for å sikre at dokumentasjonen faktisk sikrer kravene til opplæring eller utdanning med minst karakteren D.

Det er innført krav i § 5-2 om tilbyders (begrensede) meldeplikt om endringer mv i opplærings- og utdanningstilbud foretatt etter at godkjenning er gitt. Dersom endringer er foretatt og melding ikke er gitt, så er det nødvendig for nemnda å kunne nekte å tildele mesterbrev, dersom det skulle vise seg at endringene er av en slik karakter at godkjenning ikke lenger ville kunne gis.

For å sikre og garantere at mesterbrevet står for kvalitet, må nemnda kunne nekte å tildele mesterbrev. Det følger av forvaltningsretten at et vedtak – her et godkjenningsvedtak – ikke

kan falle bort som ugyldig automatisk, dersom vilkårene faktisk ikke lenger er oppfylt. Det kreves at det treffes et vedtak.

Det foreslås derfor en rett for nemnda til å trekke tilbake vedtak om generell godkjenning, jf. § 5-3 tredje avsnitt.

Formuleringen i § 2-2 fjerde avsnitt sikrer at nemnda kan treffe vedtak om å trekke tilbake generell godkjenning selv etter at det er søkt om mesterbrev på grunnlag av allerede godkjent dokumentasjon – når «vilkårene for godkjenning ikke er til stede» - dvs. at det ikke kreves at nemnda har trukket godkjenning tilbake FØR det ble søkt om mesterbrev.

Løsningen underbygger det generelle poenget at det er de individuelle søkeres kvalifikasjoner som alltid skal vurderes, sammenlignes og vises å holde mål i forhold til mesterkvalifikasjonen – ikke tilbyderne.

Løsningen krever ikke mer enn at individet eller tilbyder må fremme søknad om fornyet godkjenning, dersom det viser seg at det er klare avvik mellom godkjent og faktisk opplærings- eller utdanningstilbud, og nemnda ikke er blitt informert om dette.

I forslaget § 2-3 fastsettes krav om gebyr. Det avkreves gebyr bare for individuell søknad. Grunnen er for det første å fritta tilbyderne, slik at de har større oppfordring til å søke om generell godkjenning til beste for alle.

For det annet er søknadsopplegget i § 3-1 og § 4-1 innrettet slik at nemnda, når det gjelder individuelle søknader må gjøre utredningsarbeidet selv – dvs. spare den individuelle søker fra å bruke tid på å kartlegge forhold som vedkommende ikke har kompetanse i, mens når det gjelder generelle søknader så utføres kartleggingsarbeidet av tilbudet av tilbyderne selv.

3. Individuell søknad

I **forslaget § 3-1** slås det fast at person kan søke om godkjenning. Gjennomgående formulering er «godkjenning av dokumentasjon for gjennomført opplæring eller utdanning i mesterfag».

Det stilles krav om at søknad fremsettes gjennom nemndas søknadsportal, og det forutsettes her at krav til identifisering (Bank-ID osv.) er ivaretatt og hjemlet under denne ordningen.

I annet avsnitt stilles det formelle krav til dokumentasjon/vedlegg. Det kreves bare det selvsagte at dokumentasjonen må angi hvem som står bak opplærings- eller utdanningstilbudet og dermed har utstedt dokumentasjonen, betegnelse på tilbud, kurs osv. samt karakter og tidspunkt for gjennomføring/evt. tildeling. Dette kan være vitnemål, men det stilles her ingen formelle krav: kun krav til reelt innhold.

I tredje avsnitt opprettholdes gjeldende krav om betaling av gebyr før behandling starter.

I fjerde avsnitt pålegges nemnda å innhente all informasjon som kreves for å ta stilling til om kravene i § 5-1 er oppfylt. Det vises til de samme forholdene som tilbydere må legge frem selv, ved søknad om generell godkjenning, jf. § 4-1 osv.

4. Generell søknad

Her i **forslaget § 4-1** gjelder som i § 3-1 at det kan søkes om godkjenning for opplæring eller utdanning som tilfredsstillende kravene i § 5-1.

I annet avsnitt presiseres at tilbyder må være registrert i Enhetsregisteret (selvsagt, med organisasjonsnummer osv. for entydig identifisering). Foretakets formål skal også registreres, og må gjelde «opplæring eller utdanning». Det finnes en rekke ulike kategorier som vil falle under dette generelle kravet. Her gjentas bestemmelse om at enhver form for foretak kan søke.

Hovedsaken er kravene i 3, 4 og 5. Her er det i (3) stilt krav om «omfang og nivå» for opplæring- eller utdanningstilbudet, dvs. krav om informasjon om og ikke spesifikke krav om innhold osv. Det forutsettes at tilbyder HAR studieplaner og læringsutbyttebeskrivelser osv., slik at minstekrav til seriøsitet er ivaretatt. Tilsvarende gjelder læringsmiljø (4) og kvalitetssikring (5).

I **forslaget § 4-2** presiseres at akkrediterte utdanningstilbydere ikke behøver dokumentere § 4-1 (4) eller (5), fordi disse ivaretas av NOKUT. Det som må dokumenteres er selvsagt omfang og nivå i utdanningstilbudet, jf. § 4-2 (2).

I stedet for § 4-1 (4) og (5), kreves at tilbyder legger ved akkrediteringsvedtaket (3).

5. Vilkår for godkjenning og krav til kvalitetssikring

I **forslaget § 5-1** bygges det på kravene til dokumentasjon i § 4-1.

Det er et viktig forhold mellom første og annet avsnitt, jf. kravet til begrunnelse for vedtak og offentliggjøring i § 2-2 (3). Det vises for øvrig til forvaltningsloven § 25 om krav til begrunnelsens innhold.

I første avsnitt stilles det krav om at nemnda tar stilling til alle vilkårene, slik at det opplyses om hva som blir lagt til grunn.

I annet avsnitt stilles det krav om at nemnda

- Både gir uttrykk for sin vurdering av de ulike faktiske forholdene som preger det enkelte tilbudet,

- Og holder tilbudet opp mot kravene til mesterkvalifikasjonen, jf. § 2-1, sett i sammenheng med kravene til fag- og svennebrev og praksis, og vurderer om tilbudet er egnet til å garantere at søker tilfredsstillter mesterkvalifikasjonen.

Her ligger nøkkelen til mesterkvalifikasjonen.

I forslaget § 5-2 pålegges tilbyder en informasjonsplikt som en følge av tildelt generell godkjenning. Tilbyder er nærmest til å vite og til å reagere dersom tilbudet endres på noen av punktene knyttet til opplærings- eller utdanningstilbudet, læringsmiljø eller kvalitetssikring.

Det begrunnede vedtaket skal gi grunnlag for en slik oppfølging og vurdering.

I annet avsnitt forutsettes at nemnda kan be om informasjon og samarbeid som ledd i sitt eget kvalitetssikringsarbeid.

I forslaget § 5-3 pålegges nemnda et begrenset og egendefinert ansvar for kvalitetssikring.

I tredje avsnitt er hovedbestemmelsen om rett og plikt til tilbaketrekking av godkjenningsvedtak, enten fordi vilkår ikke er oppfylt eller informasjonsplikt ikke etterlevd (verken den aktive eller den passive).